

המועצה הדתית
הרבנות הראשית
ראש העין

לקט דינים לפסח

פסקי הלכה למעשה
מאת הרב"ג יחיאל בסיס שליט"א - רב העיר

למכירת חמץ
סרקו את הברקוד

תוכן העניינים

עמ' 4	לוח זמנים לחג הפסח
עמ' 5	הודעות והוראות כלליות לחג הפסח
עמ' 8	תרופות בפסח
עמ' 9	מכירת חמץ
עמ' 11	קיצור דיני הגעלת כלים
עמ' 15	ההכנות המעשיות לחג
עמ' 18	ביעור מעשרות
עמ' 19	וידוי מעשרות
עמ' 20	מעבדות לחירות - הרכוש הגדול שבגאולת מצרים
עמ' 21	דיני ומנהגי ליל הסדר

תושבים יקרים,

חג הפסח, חג החירות, מזכיר לנו את היסודות שעליהם נבנה עם ישראל: אמונה, משפחתיות, ערבות הדדית ותקווה לעתיד טוב יותר. גם כאשר מדינת ישראל ניצבת מול אתגרים בטחוניים, אנו שואבים כוח מסיפור יציאת מצרים - סיפור של עמידה איתנה, אחדות ואמונה בדרך.

חוברת לקט הדינים של המועצה הדתית ראש העין מוגשת לכם מתוך אחריות ומתוך רצון לאפשר לכל בית בעיר להיערך לחג כהלכתו, בסדר ובהידור. אני מודה ליו"ר המועצה הדתית, לרב העיר, לרבני הקהילות ולעובדים המסורים על ההשקעה הרבה ועל חיזוק הזהות היהודית בעירנו.

ראש העין היא עיר של קהילות חיות ותוססות, המחוברות לשורשים ולמסורת. מי ייתן ונוכה לחג פסח כשר ושמח, חג של חירות, אחדות, בשורות טובות ובעיקר שקט ומלא ביטחון.

בברכת חג כשר ושמח

רז שגיא
ראש העיר

תושבים יקרים,

כחלק מהשירות שהמועצה מעניקה לציבור הרחב, הוצאנו חוברת הלכות דיני פסח הערוך ע"י מרא דאתרא הרה"ג יחיאל בסיס שליט"א, זכינו לרב יקר ובהזדמנות זו אברך בהצלחה במילוי תפקיד חשוב זה, בעקבות זאת משדרגים את תחום הכשרות, המקוואות ושאר התחומים, חוברת ההלכה לעיונכם, בשפה קלה כדי שהציבור יבין וישתמש בהלכות הפסח החשובים, כידוע פסח זה חג האמונה בו אנו מחזקים את הקשר הרב דורי בוהגת לבנך.

בהזדמנות זו אזכיר חלק מהפעילות לפסח, הגעלת כלים בחינם, ליל הסדר מרכזי, תוספת מקום ופינוי גניזה מוגדל.

תודה נתונה לצוות היקר שעושים עבודה במסירות גם בימים אלו

בברכת חג כשר ושמח

הרב אשר שוקר
יו"ר המועצה הדתית

קהל הקודש, תושבי העיר היקרים,

הננו מתכבדים לברך אתכם לרגל חג הפסח הבעל"ט - חג החירות, האמונה והגאולה. המזמן לנו הזדמנות מיוחדת להתחזק באמונה ולחבר את המשפחה והקהילה אל תורתנו הקדושה. לפנינו חוברת הלכות שתסייע לכל אחד ואחת לקיים את החג כהלכתו.

בשנה מיוחדת זו, זכתה העיר במינוי רב ראשי לעיר הרה"ג ר' יחיאל בסיס שליט"א המביא עמו ברכה גדולה לעיר, בהנהגה ובהכוונה תורנית ורוחנית לציבור כולו.

בעזרת השם נוכה לקיים את מצוות החג מתוך שמחה ונוכה במהרה לגאולה שלמה, כימי צאתנו מארץ מצרים, אמן

איתן תם
מחזיק תיק
המחלקה למורשת ישראל

ר' יעקב אדמוני
סגן ראש העיר
ומחזיק תיק רווחה

אבטליון בצלאלי
מחזיק תיק תרבות תורנית

"בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל"

אל אחי ורעי, תושבי העיר היקרים,
בשמי ובשם ידידי רבני הקהילות וראשי הכוללים שליט"א, הנני שולח לכם מעומקא דלבא ברכת חג
פסח כשר ושמח.
תפילתנו כי נחוג את חג החירות מתוך בריאות איתנה, שמחה ורב נחת.
יהי רצון שנזכה כולנו לגאולת הגוף והנפש, לראות בביאת גואל צדק ובבניין בית מקדשנו ותפארתנו
במהרה בימינו, אמן.

בברכת התורה ומועדים לשמחה
הצב"י יחיאל בסיס - רב העיר

לוח זמנים לאופק ראש העין לפסח שנת תשפ"ו (לפי שעון קיץ - לוח 'עתים לבינה')

יום רביעי - י"ד בניסן

תחילת זמן מנחה(קטנה): 16:23	תחילת זמן מנחה(גדולה): 13:15	סוף זמן אכילת חמץ: 10:14 (לדעת הגר"א - 10:39)
זמן הדלקת נרות: 18:39	תחילת שעה עשירית: 15:52	סוף זמן ביעור חמץ: 11:26 (לדעת הגר"א - 11:41)
ליל פסח-סוף זמן אכילת אפיקומן 24:44		זמן שקיעה: 18:59

יום חמישי - ט"ו בניסן

ר"ת: 20:12	צאת החג: 19:37	הנץ החמה: 06:28	עלות השחר 72 דק': 05:10
-------------------	-----------------------	------------------------	--------------------------------

הודעות זהורות כלליות
לחג הפסח ה'תשפ"ז

הודעות והוראות כלליות לחג הפסח ה'תשפ"ו

עם התקרב חג הפסח הבעל"ט, הרינו להזהיר בזה את הציבור לגלות עירנות ולהזהר בקניית המצרכים הכשרים לפסח, כדי להימנע ולהנצל ממכשולים העלולים להיות.

- א. על החנוונים לדאוג להקצות מקום מיוחד למצרכי פסח. המקום צריך להיות נקי ומובדל משאר המצרכים של כל ימות השנה, על מנת למנוע ערבוב בין המצרכים הכשרים לפסח והבלתי כשרים לפסח, ועל הציבור לשתף פעולה בשמירה על הפרדה מוחלטת בין המצרכים הכשרים לפסח לבין אלו שאינם.
- ב. עם התחלת המכירות של מצרכי פסח, על בעלי העסקים לנקות ולהכשיר את המאזניים, הכלים והאריזות שתהיינה מיוחדות לפסח, ולאחסן אותן במקום המיוחד למצרכי פסח.
- ג. יש להקפיד במיוחד לאחסן את המצות הכשרות לפסח במקום מיוחד, ולהוציא את מצות החמץ (אם ישנם) מהחנות, מיד עם קבלת המצות הכשרות לפסח.
- ד. בעלי החנויות מוזהרים בזאת לדקדק שלא להכניס שום מצרך לפסח ללא תעודת כשרות מרבנות מוסמכת, הנושאת עליה תאריך של "שנת תשפ"ו", ועל הקונים לעקוב אחרי כל מצרך שיהיה בחותמת רבנות מוסמכת.
- ה. בעלי החנויות מוזהרים שלא יקבלו סחורה המודבקת עליה תווית או חותמת "כשר לפסח" ללא ציון הרבנות נותנת הכשרות, וכן מוזהרים שלא ידביקו בעצמם תווית כזאת, כי יש בזה אונאה והכשלת הרבים. בכל מקרה כזה, יש לפנות למחלקת הכשרות בעיר ולדווח על כך.
- ו. יש להקפיד שלא למכור חבילות מצות ו/או קמח מצה, אלא באריזה מקורית שעליה מודפס הכיתוב כשר לפסח תשפ"ו.
- ז. יש להזהר מאוד ולהקפיד בחנויות המוכרים קמח לפני פסח, שלא יתפזר האבק של הקמח על מצרכי הפסח.
- ח. על בעלי החנויות ותעשיות המזון (מאפיות, קונדיטוריות, מסעדות וכו') לסדר "מכירת חמץ" לפני פסח ברבנות המקומית ולקבל אישור בכתב. יש לשמור על תעודה זו ולתלותה אחרי פסח במקום בולט.
- ט. על הציבור לשים לב בעת קניית מצרכי מזון לפסח, לבדוק כל מוצר אם יש לו כשרות לפסח בציון שם הרב או הרבנות.

הודעות והוראות כלליות לחג הפסח ה'תשפ"ו

- י. ארע בעבר מספר פעמים שמוצרים זהים שהיו באותו מדף - עם ברקוד זהה, היו מעורבבים כשחלקם כשרים לפסח וחלקם לא. לכן יש להיזהר לבדוק כל מוצר ומוצר אם יש עליו כשרות לפסח, ולא להסתמך על בדיקה של פריט אחד, לכל הפריטים שבמדף. במקרה ולקוח זיהה תקלה כזו, יש להסב את תשומת לבם של המוכרים בחנות. במקום שיש בו תעודת כשרות, יש לדווח על כך גם למשגיח הכשרות כפי שמופיע בתעודת הכשרות של בית העסק.
- יא. יזדרז כל אחד "למכור חמץ" במשרדי הרבנות שע"י המועצה הדתית או אצל הרבנים שהתפרסמו במודעה. הרבנות אינה אחראית על מכירה לאחריים שאינם מורשים מטעמינו.
- יב. המכירה לגוי תבצע פעמיים: המכירה הראשונה תהיה ביום י"ג בניסן, ערב בדיקת חמץ (עבור מפעלים או מתארחים שאינם יכולים לבדוק בזמן). המעוניינים יפנו אישית לרב העיר עד י"ג בניסן בשעה 13:00 אחה"צ. המכירה השנייה תהיה בערב הפסח בשעה 10:00.
- יג. המגדלים בעלי חיים, יזהרו להאכילם רק קטניות או תערובת כשרה לפסח בחתימת רבנות מוסמכת.
- יד. אין לקנות תבלינים טחונים ופיצוחים קלויים אלא עם תעודת כשרות מפורשת לפסח.
- טו. על כמון וחילבה טחונים, אין כשרות של הרבנות ראש העין. לפיכך יש לקנות גרעינים שלמים, ולברור לפחות ג' פעמים בצורה יסודית לפני טחינה. לא מומלץ להסתמך על גופי כשרות שבודקים אותם מדגמית, טוחנים אותם וסומכים על ביטולים לפני הפסח.
- טז. הציבור מזהר לא לאכול בפסח במסעדות או קיוסקים ללא תעודת הכשר לפסח תשפ"ו.
- יז. מצרכים שאינם כשרים לפסח ירוכזו במקום מיוחד ויכוסו באופן שלא תהיה גישה אליהם.
- יח. חמץ ממש (בירה, ביסקוויטים וכו') יש לאחסן במחסן נפרד מחוץ לחנות ולכללם במכירת החמץ.
- יט. על הגעלת כלים תפורסם הודעה מיוחדת.
- כ. אחרי הפסח אין לקנות חמץ אלא בחנויות שיש להם אישור שמכרו את החמץ כדת וכדין.
- כ"א. סוף זמן אכילת חמץ: 10:14 (לדעת הגר"א - 10:39)
סוף זמן שריפת חמץ: 11:26 (לדעת הגר"א - 11:41)

תרופות בפסח

- א. מי שיש לו מיחוש בעלמא אין להתיר לו לבלוע תרופה שמעורב בה חמץ.
- ב. אדם שחלה כל גופו עד שנפל למשכב, אף על פי שאין בו סכנה, מותר לו להשתמש בפסח בטבליות ומשככי כאבים, אפילו אם מערב בהם עמילן חמץ, מכיון שטעמם פגום ונפסלו מאכילת כלב, ובולעם כמות שהם, ואינם כדרך הנאתם.
- ג. לכתחלה יבקש מהרופא או הרוקח תחליף לתרופה שהוא ללא חשש חמץ, (ויש חוברות המופצות על ידי הרבנות וקופות החולים ובהם רשימת התרופות הכשרות לפסח).
- ד. כדורי מציצה שטעמם טוב, ומיועדים להקלת כאב גרון או צרידות וכדומה, אסור להשתמש בהם בפסח אלא אם כן ברור לו שאין בהם תערובת חמץ. ואם הוא חולה שנפל למשכב, יכול ליתן בה דבר מר, כדי שתהיה שלא כדרך הנאתה, ויבלענה.
- ה. חולים הנוטלים כדורים קבועים במהלך השנה כגון חולי לב, לחץ דם, כולסטרול וכדומה, והגיעו לאיזון בתרופה שיש בה תערובת חמץ, מותר להם להמשיך ולהשתמש בתרופה זו בפסח ללא חשש, אף על פי שיש תחליף כשר לפסח לתרופה זו, כיון שבתרופה הכשרה הם עלולים לאבד את האיזון ולהסתכן.
- ו. חולה שיש בו סכנה שיודע שיצטרך להשתמש בפסח בתרופה שיש בה חמץ, כשקונה את התרופה קודם הפסח יכוין שאינו רוצה לזכות בחמץ שבתרופה, ויצניע אותה בביתו, וכשיצטרך יקח ממנה לפי צרכו. ואם לא עשה כן, כשמוכר את חמצו לגוי יכלול במכירה גם את החמץ שבתרופה, ויצניענה בביתו וישתמש בה לפי צרכו.

A decorative border in a light blue color, featuring intricate floral and vine patterns. The border is rectangular and frames the central text. The patterns consist of scrolling vines, leaves, and stylized flowers, creating a classic and elegant look.

מכירת חמץ

מכירת חמץ

- א. כל אדם שיש לו חמץ ימנה את הרב שיהיה שלוחו למכור את חמצו ולקנותו בחזרה לאחר הפסח, וידגיש לו שהוא ממנה אותו למכור כל חמץ שיש לו הן חמץ ודאי והן תערובות חמץ עם המקומות שמונחים שם דברי החמץ, ושנותן רשות מעבר לגוי למקומות שמונח שם החמץ. ולחזק את הדבר יעשה גם קנין. ונהוג שעושים ע"ז קנין סודר, וחותרם על שטר הרשאה לרב שהוא ממנהו להיות מורשה למכירת חמצו.
- ב. בכלל החמץ שחייב למכור יכלול גם חמץ הדבוק בכלים וכן אם יש לו אחריות על חמץ של אחר, או שמחזיק במניות חברה שיש לה חמץ.
- ג. לפיכך, גם אדם שאין לו חמץ בעין או תערובת חמץ, יעשה מכירת חמץ - כדי למכור את המניות שיש לו בחסכוניות בבנק או בפנסיה ובכל מקום שהוא חוסך כסף, כי מנהלי הפנסיה או הבנק משקיעים את כספו ורוכשים בעבורו מניות בכל מיני חברות וביניהם מקומות המחזיקים ומייצרים חמץ והוא שותף בהם בעל כרחו בלא ידיעתו.
- ד. את החמץ של בית הכנסת מוכר הגבאי של בית הכנסת או הגזבר שממונה לטפל בענייני הכספים, וכן חמץ של חברות ומשרדים מוכר מי שיש לו הזכות לכך או שלוחם.
- ה. יבהיר הרב או שלוחו קודם שחותם בשטר המכירה שהמכירה היא מוחלטת כדין ויתכוון החותם למכירה גמורה ולא כמסירה בעלמא.
- ו. יש לכתוב את השם והכתובת המפורטת באופן ברור ולא מספיק חתימה אם אין יכולים לזהותה. וכן ראוי לפרט כל המקומות שמונחים ומרוכזים שם דברי החמץ.
- ז. מי שאינו יכול לחתום בעצמו על שטר ההרשאה ימנה שליח לחתום עבורו אצל הרב ויכתוב השליח את שם המשלח ופרטיו בשטר ההרשאה ויכתוב ויחתום במקומו.
- ח. אשה יכולה למכור עבור בעלה את החמץ, ולכתחילה יש למנותה, וכן בבנו הסמוך על שולחנו.
- ט. את המקומות שמונחים בהם דברי החמץ יש לנעול במפתח ולהצניע את המפתח, ובארונות שאין להם מפתח ידביק נייר ויכתוב ע"ז "חמץ" כדי שיזכור איסור החמץ ולא יבא לידי תקלה. ובעל חנות ירכז את כל החמץ בפניה אחת ויעשה מחיצה.
- י. מותר להוציא בפסח דברים שאינם חמץ המונחים בארון או בחדר שמכר אותם לגוי, ולא ישהה שם זמן רב. וטוב להכנס לשם עם אדם נוסף שיזכיר לו שלא ישכח ולא יאכל או יטלטל את החמץ.
- יא. בעלי חנויות יקבלו אישור מהרב על מכירת החמץ.
- יב. המכירה לגוי תתבצע פעמיים: המכירה הראשונה - יום לפני בדיקת חמץ, וזאת כדי לכלול מפעלים שאינם יכולים לבדוק את החמץ בזמן הבדיקה, וכן לאלו שמתארחים כל הפסח אצל הוריהם וכדומה, שאינם יכולים לבדוק כל ביתם (וישאירו איזה חצר או פינה שבו יבצעו את הבדיקה כתקנת חכמים). והמעוניינים בזה יפנו אישית לרב העיר לא יאוחר מיום י"ג בניסן בשעה 13:00 אחה"צ. המכירה השנייה - בערב פסח בשעה 10:00 בבוקר, ועל הציבור להזדרז.
- יג. עקב המצב הבטחוני, ניתן לבצע מכירת חמץ גם דרך האתר של המועצה הדתית בכתובת:
www.mdrh.org.il

A decorative border in a light blue color, featuring intricate floral and vine patterns. The border is rectangular and frames the central text. The patterns consist of scrolling vines, leaves, and small flowers, creating a classic and elegant look.

קיצור דיני הגעלת כלים

קיצור דיני הגעלת כלים

נהגו בכל תפוצות ישראל להשתמש בכלים המיוחדים לפסח. אולם, מי שידו אינה משגת או כשמדובר בדברים שאי אפשר לייחד להם חלופה, כגון שיש וכיורים, עליו להכשיר את הכלים שברשותו. על כן, ראיתי לנכון לסכם בקצרה את דיני ההגעלה וההכשרה.

- א. כל כלי שהשתמשו בו בחמץ אפי' ספק אם נשתמשו בו בחמץ, אסור להשתמש בו בפסח אפי' בצונן, אלא אם הכשירו לפסח. ומשעת איסור אכילת חמץ בערב פסח אסור להשתמש בהם מבלי הכשר.
- ב. כלים שאינו משתמש בהם בפסח, ינקה אותם מחמץ שבהם ויצניעם במקום שאין רגיל להשתמש שם, ואין צורך להגעילם.
- ג. גם כלים חדשים שקנאם לפסח, כגון כלי אלומיניום ונירוסטה, אם נמשחו בבית החרושת בשומן מן החי, צריכים הגעלה (דין זה הוא בכל ימות השנה). ואם נקנו מגוי צריכים ג"כ טבילה במי מקוה. וקודם שיגעילם, ישפשפם מצידם הפנימי והחיצוני להסיר השומן הדבוק בהם ואח"כ יגעילם בכלי ראשון - ואח"כ יטבילם במי מקוה.
- ד. הכשרת הכלי, כדרך תשמישו הכשרו, כי כבולעו כך פולטו, דהיינו אם נשתמשו בו על האש צריך ליבון באש, כגון אסכלה שצולין בה, צריכה ליבון עד שיהיו ניצוצות ניתזין ממנה, והוא הדין אגנות ותבניות שאופין בתוכם עוגות וחלות והיות ואי אפשר להסיקן עד שיהיו ניצוצות ניתזין מהן כי יתקלקלו, ע"כ צריך להחליף התבניות בחדשות.
- ה. סיר עוגה או סיר כובאנה או מחבת של לחוח שאי אפשר לעשות בו ליבון שמא יפקע או יתעוות בחום האש, צריך לקנות חדש לפסח.
- ו. התנור עצמו צריך שינקה אותו היטב וימנע מלהשתמש בו מעת לעת - עשרים וארבע שעות, ואח"כ יסיקנו היטב שעה או יותר בחום המקסימלי.
- ז. כיריים של הגז - מקום הנחת הכלי צריך לנקותם ולהגעילם ברותחין וכן המבערים יגעילם אחר שינקה אותם היטב, ויש שכתבו שטוב אם ידליקם אחר ההגעלה כשעה שאם יש משהו שישרף. ורבים נוהגים לצפות את הגז בנייר אלומיניום לאחר ההכשר, ויש שמחליפים החצובות, דהיינו הברזלים שמניחים עליה את הסיר, ואם יש ביכלתו לקנות כיריים מיוחדים לפסח תבוא עליו ברכה, האשכנזים נוהגים להכשירם בליבון.
- ח. פלטה חשמלית - די שינקה אותה היטב ויערה עליה רותחין מכלי ראשון וטוב לצפותה בנייר אלומיניום.
- ט. כיריים אינדוקציה - יש לנקותה היטב, ולאחר המתנה מעת לעת של עשרים וארבע שעות לערות עליה.

קיצור דיני הגעלת כלים

מים רותחים מכלי ראשון, ולאחר מכן להרתיח עליה סירים עם מים מכל צדדי המשטח בחום המקסימלי למשך חצי שעה. וצריך לכסותה בפסח בציפוי סיליקון מיוחד.

י. כיריים קרמיות/חשמליות - יש לנקותם היטב, ולאחר המתנה מעת לעת של עשרים וארבע שעות לערות עליהם מים רותחים מכלי ראשון, ולהפעיל אותם על החום המקסימלי למשך כשעה. וטוב לכסותם בנייר אלומניום עבה.

י"א. מדיח כלים - ישטפנו היטב במסיר אבנית, וכן ינקה כל הרשתות היטב, ויש המצריכים להפסיק להשתמש בו 24 שעות, ולאחר מכן להפעילו ריק על החום המקסימלי. וטוב שבעת ההפעלה ישים בו חומרי ניקוי.

י"ב. השיש - יערה עליו רותחין מכלי ראשון. ויש שמצפים אותו בנייר כסף או בלוחות עץ וכדו'. ושיש יקר שאם יגעילנו יתקלקל, וכל ימות השנה נזהרים שלא יפול עליהם תבשיל חם, די בנקיון היטב ויצפנו בנייר כסף, או פי.וי.סי. וכדומה.

י"ג. הכיור שרוחצים בו הסירים והצלחות. אם הוא מנירוסטה, יערה עליו רותחים עם אבן מלובן. ובאם הוא מחרסינה יערה עליו רותחים, ויש מצריכים עירווי ג' פעמים. (ויש מחמירים להשתמש בכיור מפלסטיק בתוך הכיור וכן נהגו רבים מבני אשכנז). וכן יערה מים רותחים על הפקק והרשת והמשולש.

י"ד. כלי חרס אין להם תקנה וכן כלי פורצליין דינם ככלי חרס, ויגנום עם כלי החמץ.

ט"ו. מיקרוגל - מעיקר הדין די בנקיון היטב, וכשמשתמש בו, טוב שישים את האוכל בקופסא סגורה. ויש שכתבו שירתח בו מים עד שיתאדו כמו רביע הכוס, דהיינו שימלא כוס מים וירתחו עד שיתאדה רביע הכוס, ועדיף לא להשתמש בו בפסח.

ט"ז. טוסטר - אין לו הכשר כי צריך ליבון ויש חשש לקלוקל הכלי.

י"ז. כלי זכוכית - לדעת מרן השו"ע, אינם בולעים כלל ודי בשטיפה היטב, וכן נהגו בני תימן והספרדים. ויש שנהגו כהרמב"ם להצריכם הגעלה וכמ"ש בעל שם טוב בדעת הרמב"ם שלדעתו צריך הגעלה. ומנהג בני אשכנז על פי הרמ"א שדינם ככלי חרס ואין מכשירים אותם לפסח רק בשעת הדחק או כשאין לו כוסות אחרים לפסח אזי מכשירים בהגעלה בכלי ראשון שאינו על האש, או בשרייה שלושה ימים במים, דהיינו שמכניסים כלי הזכוכית אחר שניקו אותם בתוך מים ג' ימים מעת לעת, ולאחר כל עשרים וארבע שעות מחליף מים אחרים, ואם לא החליף אפי' נשאר כמה ימים אינו עולה אלא ליום אחד, וכן הדין בכלי דורלקס ופיירקס, ויש שמתירין גם לאשכנזים בזה ע"י הגעלה ג' פעמים.

קיצור דיני הגעלת כלים

- י"ח. כלי פלסטיק יכול להגעילם וכדרך תשמישן הכשרן, (ויש אוסרין).
- י"ט. סכינים - אם הם יציקה אחת, דהיינו הידית והסכין, מכשירם בכלי ראשון. אך אם הקתא משני חלקים ומחוברים ע"י מסמרים או דבק, אין להכשירם לפסח.
- כ. שולחנות של עץ או פורמאיקה יערה עליהם מים רותחים, ואם הפורמאיקה עדינה וחושש שלא תתקלקל, ינקה וישטוף היטב ויכסה בכיסוי קבוע למשך כל ימות הפסח. וכן הדין בשולחנות פלסטיק, ישטוף היטב ויכסה כיסוי קבוע.
- כ"א. כלי הלישה - אין להכשירם ויגנום עם כלי החמץ.
- כ"ב. מקרר - שטיפה וניקוי יסודי.
- כ"ג. מטבחנת בשר - יפרק כל החלקים וינקה היטב ויגעילם, ואת הרשת, טוב שיעבירנה ע"ג האש שיכנס האש בחריצים.
- כ"ד. ריחיים של קפה - די בניקוי ושטיפה היטב.
- כ"ה. אין להגעיל כלי בשר וכלי חלב ביחד. אלא אם כן אחד מהכלים אינו בן יומו. ואם שניהם בני יומן, יגעילם בזה אחר זה או ישים אחד מהם בכלי עם מים רותחים פגומים ואחר יגעילנו.
- כ"ו. אזני הכלים (ידיות הסירים) שתקועים ע"י מסמרים, צריך לנקותם היטב לפני ההגעלה וטוב לעשות ליבון קל, וכן הדין אם יש טלאי בכלי שחובר ע"י מסמרים, יש ללבן אותו מקום ליבון קל, ואם הוא בן יומו יעשה ליבון חמור.
- כ"ז. יזהר שיהיו המים של ההגעלה רותחין, שמעלין רתיחה. ולא ישהה הכלי זמן רב כדי שלא יבלע ממי ההגעלה. ואחר ההגעלה ישטוף במים קרים, ואם לא שטף אינו מעכב.
- כ"ח. מי שיש לו שיניים תותבות ינקה אותן בערב הפסח, ויערה עליהם מים רותחין מכלי ראשון או יגעילם בכלי שני. ומאז והלאה לא יאכל חמץ בעין חם שהיד סולדת בו. (ויש שכתבו שגם מי שיש לו שן זהב או מילוי מעצם או מתכת הדין כן).

A decorative border in a light blue color, featuring intricate floral and vine patterns. The border is rectangular and frames the central text. The top and bottom edges have a repeating pattern of stylized leaves and scrolls, while the sides feature vertical scrolls of leaves and flowers.

ההכנות המעשיות לחג

ההכנות המעשיות לחג

שבת קודש - צו - י' בניסן

- א. שבת זו נקראת שבת הגדול. מנהג כל ישראל להשתתף בדרשות שבת הגדול, והרבנים הדורשים לציבור צריכים להורות ולהזהיר על הדברים המעשיים שצריך לתקן קודם פסח, והדברים שצריך להזהר בהם במהלך חג הפסח.
- ב. המנהג המקובל ברוב קהלות ישראל להפטיר "וערבה לה' וגו'" (מלאכי ג') וכ"ה מנהג הספרדים, האשכנזים והשאמי, אמנם הבלדי נהגו להפטיר הפטרת השבוע "כה אמר ה' עולותיכם ספוי" וגו' (ירמיה ז'). וכל קהילה תחזיק ותמשיך במנהגה כי כל המנהגים יסודתן בהררי קודש.
- ג. דרשת שבת הגדול המרכזית תימסר במוצ"ש פרשת צו בשעה 21:00, ע"י רב העיר בבית הכנסת נחלת ישורון (של הרב עמרם עטרי) רח' הנביאים 12, ראש העין.

יום שלישי - י"ג בניסן - ליל בדיקת החמץ

- א. ביום שלישי בלילה אור ליום רביעי י"ג בניסן בודקין את החמץ לאור הנר ומברך על ביעור חמץ, ואחר הבדיקה מיד יבטל החמץ ויאמר כל חמירא וכו'.
- ב. את החמץ שמצא יצניע כדי לבערו למחר.
- ג. כמו כן יצניע במקום מיוחד את החמץ שצריך לאכילתו בלילה ולמחר, ויכסם כדי שלא יתפזרו, ויזהיר לקטנים שלא יכנסו עם חמץ למקומות הבדוקים.
- ד. משעה זו עד אחר סעודת שחרית של שבת יזהר שיאכל במקום מיוחד כדי שלא יפוזר החמץ בדירתו, ואחר כל אכילה ינער את המפה ואת שיירי הפירורין שבכלים במקום הפקר, אבל לא יזרקנו בפח האשפה שבחצרו (ויש מקילין בפח אשפה דמאוס), ורצוי להשתמש במפות חד פעמיות.
- ה. אחר כל אכילת חמץ ינער את בגדיו ואת קפלי מכנסיו כדי שלא יכניס חמץ בחדרי ביתו, גם ישגיח מאוד על הקטנים שלא יגררו החמץ בידיהם ובבגדיהם.
- ו. יזהר שלא יבשל בכלי חמץ במטבח שכבר הוכשר לפסח.

יום רביעי - י"ד בניסן

- א. בבוקר, מותר לאכול חמץ עד שעה 10:14 (לדעת הגר"א - 10:39).
- ב. שורפין (הנוהגים לשרוף) ומבערין את החמץ עד שעה 11:26 (שי' הגר"א - 11:41).
- ג. בשעת הביעור אומרים כל חמירא וכו', ומבטלין כל חמץ שיש ברשותינו, בין ראינוהו בין לא ראינוהו.

- ד. ינקה את כל הכלים החמצים ויצניעם במקומם המיוחד לגניזת כלי החמץ.
- ה. את החמץ שרוצים למכור לגוי יש למכרו עד זמן שריפת חמץ.
- ו. כלים הצריכים הגעלה יגעילו קודם סוף זמן אכילת חמץ.
- ז. מחצות היום אסור בעשיית מלאכה גמורה.
- ח. תענית בכורים: נוהגים הבכורות להתענות בערב הפסח, ורבים נוהגים לפטור עצמם מן התענית ע"י השתתפות בסעודת מצוה כגון סיום מסכתא.
- ט. מכירת חמץ: יש להזדרז ולמכור את החמץ לרב המקומי או לשלוחי הרב.
- י. יזהרו להפריש תרומות ומעשרות מכל מאכל הצריך להפריש תרו"מ כי אין מפרישים תרומות ומעשרות בשבתות ויו"ט.
- יא. את החרוסת יעשה מערב יום טוב. ואם שכח יעשנה בליל יום טוב ע"י שינוי קצת כגון שידוך את הפירות על מפה ולא בקערה. גם את מי המלח (להנוהגין לטבול הכרפס במי מלח) נכון להכין מערב יום טוב. וצריך לדלל את החרוסת כדי שיהיה שם משקה עליה וכ"ש להנוהגין לטבול את הכרפס בחרוסת.
- יב. מנהגינו להדר ולחזר את החסה למרור וזהו החזרת והוא מצוה מן המובחר (יעו' גמ' פסחים דף ט"ל ע"א).
- יג. את החסה למרור וכן את הכרפס יש לבדוק היטב מתולעים המצויים בהם ולנקותם מערב יום טוב כדי שלא תהיה מצוה הבאה בעבירה, שרוצה לקיים מצוה מדרבנן ונכשל באכילת תולעים באיסור דאורייתא. ע"כ יש להשתמש אך ורק בירק מגידול מיוחד ללא חשש תולעים, ולשטוף אותם עם סבון כלים או סטרילי כשר לפסח. והרגיל לשטוף בחומץ, יזהר שלא ישרה אותם הרבה זמן בחומץ כדי שלא יהיה עליהם דין כבוש.
- יד. מנהג אשכנז לקחת לחזרת 'חריין' (תמכא). יש לרסק את החריין בערב פסח סמוך לחג, כדי שלא יופג טעם חריפותו. אם מרסקו קודם, ישמור אותו בכלי אטום בקירור כדי שלא תפוג חריפותו.
- טו. יש להכין אש מצויה כגון: נר נשמה כדי שיוכל להדליק ממנה ביו"ט, דאין מדליקין ביו"ט אלא מאש מצויה ואסור להדליק ביו"ט גפרור או מצית אלא מאש מצויה.
- טז. אסור לכבות את הגז ביום טוב. לפיכך יש להשתמש בשעוני גז המכבים את הגז לאחר זמן מסוים, ויש להיזהר לכוונם לפני הדלקת הגז.
- יז. אלו שיש להם שעון 'גז זמן' לכיבוי גז, יזהרו להכניס התקע בשקע החשמל מערב יום טוב.
- יח. יש לזכור להפעיל את התקן השבת שבמקרר. והרבה טועים בזה ומנתקים רק את המנורה של המקרר, ואינם יודעים כי בכל פתיחה וסגירה הם מכבים ומפעילים מערכות איורור של המקרר. (הערה זאת היא לכל שבת ויום טוב).

ההכנות המעשיות לחג

- י"ט. מי שאין ברשותו התקן שבת, יחבר את תקע המקרר לשעון שבת, וישתמש במקרר רק בשעה שהשעון מנתק את זרם החשמל מהמקרר.
- כ. המקפידים וגמנעיים מפתחת הבקבוקים בשבת ויו"ט, וכן קופסאות שימורים למיניהם הצריכים לו ביו"ט, יפתח הכל מערב יום טוב. וכן את חבילות המצות יפתח ויכין מערב יום טוב. אם שכח ולא פתח, יפתח בצורה שיקלקל שלא יהיו ראויים לשימוש. ויזהר שלא יקרע האותיות המודפסות.
- כ"א. היות שבלייל הסדר נחוץ לתאורה עד גמר הסדר, ע"כ יכוון את שעון השבת כפי הזמן הדרוש לו ללייל הסדר.
- כ"ב. בערב פסח אסור לאכול מצה כלל, כדי שיאכל את המצה לתיאבון בלייל פסח. ולכן צריך ליהרר מלאכול עוגה שיש בה קמח מצה. אבל מצה עשירה (העשויה מקמח חטה כשר לפסח, שלשו אותו במי פירות בלבד בלא מים) מותר לאכול בערב פסח. ולדעת הרמב"ם מותר לאכול בערב פסח רק מצה עשירה שנלוושה ביין או בשמן או בדבש או בחלב. אבל בשאר מי פירות כגון מיץ תפוזים וכדומה, אסור לאכלה בערב פסח כי לשיטתו יכול לצאת בה ידי חובת אכילת מצה בלייל הסדר, שאינה נקראת מצה עשירה.
- כ"ג. משעה עשירית (בשנה זו - תשפ"ו, 15:52) אסור לאכול אפי' מצה עשירה (ופחות משיעור כביצה אין להקל אלא במקום הצורך) אבל מיני תרגימא (פירות וירקות, וכן תבשיל או אורז) מותר אם לא ממלא כרסו מהם.
- כ"ד. קודם שילך לבית הכנסת למנחה, יפריש חלה מהמצות של מצוה (באם לא הפרישו חלה בעת האפייה) ואם שכח להפריש חלה מבעוד יום, מותר להפריש גם בבין השמשות.
- כ"ה. מצוה להתרחץ ולטבול בערב החג לכבוד החג.
- כ"ו. העושים בבתי הכנסת עירובי חצרות בערב פסח, צריכים לבטל מנהגם, מפני שבמעשה זה עלולים לפסול את העירוב. (בעבר, כל קהילה היתה עושה עירוב חצרות, ורב העיר היה עושה שיתופי מבואות. היום, העירוב בנוי בצורה שאין עירוב לכל שכונה בנפרד, אלא כל העיר נעשית כחצר אחת. ואם כל קהילה תעשה לעצמה עירוב, העירוב יפסל מדין 'המחלק עירובו' (המבואר בשו"ע סי' שסו סעי' ד). לכן יש להימנע מזה. ואף אם העירוב לא יפסל כי כולם מסתמכים בסוף על העירוב של רב העיר, מכל מקום המברכים על העירוב בירכו ברכה לבטלה, כי העירוב שלהם לא הועיל כלל).

ביעור מעשרות

- א. בשנה זו שהיא השנה הרביעית לשמיטה חייבים לקיים מצות "ביעור מעשרות" - על ידי שיפריש תרומות ומעשרות מכל פירות טבל שיש לו. ומי שנוהג לתת מעשר ראשון ללוי - יתן כל מעשר ראשון שלו ללוי, או יזכה לו. וכן מעשר עני שיש בידו יתננו לעני או יזכה לו. ויחלל כל מעשר שני ודמי מעשר שני שיש בידו על מטבע שיש בו לכל הפחות שווה פרוטה ויאבד המטבע כגון שישחקנה, או ישליכנה לים.
- ב. וכן חייבים להפריש חלה מכל מאפה החייב בחלה ולאבד החתיכה המופרשת. ולכן אם לא הופרשה חלה מהמצות יפריש חלה קודם החג, ויאבד את החתיכה המופרשת.
- ג. חובת הביעור כוללת גם חילול של נטע רבעי תלוש שברשותו - על מטבע (בשווי פרוטה) המיוחדת למעשר שני ורבעי עם הפרוטה החמורה שבה - ולאבדה.

- ד. אופן החילול: יקח מטבע חולין של חצי שקל ויאמר, "כל מעשר שני ורבעי שיש לי בכל המטבעות שייחדתי לחילול מעשר שני ורבעי שבכל המטבעות הקטנות שיש לי, הרי הם מחוללים הם וחומשם על מטבע זו", ולאחר מכן יאבד את המטבע ע"י שחיקה או זריקה לים. וכן יכול לחלל גם על סוכר שיקח כחצי כוס סוכר (שיש בו שוה פרוטה) ויאמר עליו הנוסח הנ"ל ויאבד את הסוכר.
- ה. סוף זמן הביעור לדעת מרן השו"ע (יו"ד סי' שלא סעי' קמד) הוא בערב יום טוב האחרון של פסח. ויש פוסקים דהוא בעיו"ט הראשון. ואאמו"ר זצוק"ל הכריע דלצאת ידי הכל יבער בעיו"ט הראשון ואם לא יבער בערב יו"ט יבער בחול המועד. ואם בימי חול המועד קנה פירות וירקות החייבים בתרומות ומעשרות, חייב לקיים מצוה זו שנית בערב שביעי של פסח.

הלכות וידוי מעשרות

- ו. מצות עשה להתוודות לפני ה' אחר שמוציאין כל המתנות שבזרע הארץ וזהו הנקרא 'וידוי מעשר'. וידוי זה מתודין בשנה הרביעית ובשנה השביעית לשמיטה, ביום טוב האחרון של חג הפסח. לדעת הרמב"ם מצוה זו נוהגת אף שלא בפני הבית. אולם הראב"ד סובר שמצוה זו נוהגת רק בזמן שבית המקדש קיים.
- ז. בזמננו - כיון שאין נותנים בפועל את התרומה לכהן ואת המעשר ראשון ללוי, ומפרישין תרומות ומעשרות בטומאה - אף לדעת הרמב"ם אין חובה להתוודות. מכל מקום חסידים ואנשי מעשה נוהגים להדר ולהתוודות 'זכר למצוות וידוי' ונוהגים לקרוא פרשת וידוי מעשרות בשביעי של פסח קודם מנחה או אחריה ברב עם, וקורין פרשת הוידוי (דברים פרק כו פסוקים יב-טו) בטעמיה מתוך החומש. וטוב שיקראו כולם יחד בקול אחד כדרך שקורין קרית שמע.
- ח. ראוי ונכון ללמוד את הלכות וידוי מעשרות ברמב"ם (פרק יא מהלכות מעשר שני) בציבור, ואח"כ לקרוא את הוידוי.

קריאת פרשת וידוי מעשר (דברים כ"ו)

י. כִּי תִכְלֶה לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מַעֲשֵׂי תְבוּאָתְךָ בַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּה לְלוֹי לַגֵּר לִיתוֹם וְלְאַלְמָנָה וְאָכְלוּ בְשַׂעֲרֶיךָ וְשָׂבְעוּ: יא. וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעֵרְתִי הַקֹּדֶשׁ מִן-הַבַּיִת וְגַם נָתַתִּיו לְלוֹי וְלַגֵּר לִיתוֹם וְלְאַלְמָנָה כְּכָל-מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֵאמֹר לֹא-עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכַחְתִּי: יב. לֹא-אֲכַלְתִּי בְּאֲנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא-עֲבַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא וְלֹא-נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: יג. הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשְׁךָ מִן-הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת-עַמְּךָ אֶת-יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ לְאַבְתָּיִנוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ:

מעבדות לחירות - הרכוש הגדול שבגאולת מצרים

עם התקרב ימי הפסח, אנו מתכוננים לחג חירות הגוף והנפש. כבואנו לציין את היציאה מתחת סבלות מצרים, עלינו להתבונן בעומק המהות של אותה גאולה. לא הייתה זו רק השתחררות פיזית מעול נוגשים, אלא הצלה רוחנית ברגע האחרון - מתוך מ"ט שערי טומאה אל אור האמונה.

"הרכוש הגדול"

בהבטחת האבות נאמר: "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". הרכוש האמיתי אינו רק כסף וזהב, אלא המטען הרוחני שקיבלנו בצאתנו, קבלת התורה. כפי שנאמר למשה רבנו: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את הא-להים על ההר הזה". חז"ל מלמדים אותנו שכל השיעבוד והייסורים שעברנו ב"כור הברזל" נועדו להכשיר אותנו. דווקא מתוך הקושי, למדנו מהי עבדות וכיצד לתעל אותה לעבודת ה' יתברך במסירות וברציפות. יציאת מצרים היא היסוד שהוכיח לעולם כולו שיש מנהיג לבירה.

החינוך עובר דרך החושים

מצוות "והגדת לבנך" בליל הסדר היא עיקר מצות החג. מדוע דווקא "בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך"? משום שהאמונה חודרת אל הלב טוב יותר דרך המעשה והזיכרון המוחשי. כאשר הבנים - על כל סוגיהם - רואים את המצה והמרור, האמת ההיסטורית והרוחנית הופכת למציאות שאי אפשר להכחיש. אפילו ה"רשע" המבקש להקשות, מוצא עצמו אל מול מציאות רוחנית מוחשית המקהה את שיניו.

הערובה לעתידנו: תינוקות של בית רבן

בימים אלו, חובה עלינו להתחזק ביתר שאת בחינוך הדור הבא. עתיד האומה הישראלית תלוי בחינוך טהור לתורה ומצוות. עלינו לזכור כי תורתם של הבנים היא המגן האמיתי שלנו מול הקמים עלינו בכל דור ודור, ככתוב: "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז - להשבית אויב ומתנקם". יהי רצון שנזכה לקיים את מצוות החג כהלכתו, ומתוך גאולת הגוף והנפש יגאל ה' את שכינתו וישיבנו במהרה לבית קדשנו ותפארתנו, שם נאכל מן הזבחים ומן הפסחים בשמחה.

בברכת חג כשר ושמח,
הצב"י יחיאל בסיס, רב העיר

דיני ומנהגי ליל הסדר

- א. יש מנהגים שונים בזמן הדלקת נרות יום טוב. יש נוהגים להדליק מערב יום טוב, כמו בכל שבת. ויש נוהגים להדליק בליל יום טוב אחר התקדש החג (מאש מצויה). והנהגות כן צריכות להיזהר גם לא לכבות הגפרור אלא להניחו בזהירות בקערה. ויש שלא נהגו להדליק נר יו"ט כלל. ולעניין ברכה על ההדלקה, מנהג רוב הבלדי וחלק מהשאמי שאין מברכין על הדלקת הנר של יום טוב. (עיין שו"ת פעולת צדיק למהרי"ץ ח"ג סי' ע"ר). והאשכנזים והספרדים נוהגים לברך על נר יו"ט, וכן נוהגים חלק מהשאמי ומקצת מהבלדי. ובנות עדות האשכנזים, נוהגות לברך גם ברכת שהחיינו בעת הדלקת הנרות. וכל אחד ימשיך וינהג כמנהג אבותיו. ובנות הספרדים הרוצות לברך שהחיינו בעת הדלקת הנרות, אין למחות בהם, אלא מלמדים אותם שיברכו רק אחרי שידליקו נר אחד.
- ב. מצוה לקדש על יין אדום אם אין הלבן משובח ממנו. ובשעת הדחק, יוצאין ביין לבן. ורק מי שקשה לו, יקדש על שריית צימוקים או מיץ ענבים תירוש. וכן יוצאין ביין מבושל. ולהרמב"ם אין יוצאין ביין מבושל. אבל יין צימוקים ע"י שריית ג' ימים מעת לעת, עדיפי מיין מבושל (ויש מקילים גם אם שרה הצימוקים יום אחד) ואם עירב ביין סוכר, יש בזה מחלוקת אם יוצאים בו לשיטת הרמב"ם, והמנהג להקל. והמחמיר לקחת יין שלא נתערב בו סוכר ולא נתבשל, תבא עליו ברכת טוב. ואם אין להשיג, יכול לצאת הן בנתבשל הן בנתערב בו סוכר.
- ג. השורים צימוקים יזהרו שלא לקנות צימוקים שיש עליהם חשש שמרוחים בדבר אסור, רק יקנו בהכשר.
- ד. שיעור רביעית כ"ז דרהם שהוא לערך 86 גרם (כמנין 'כוס') ולהגר"ע יוסף 81 גרם. ולכתחילה ישתה כל הכוס, ובדיעבד אם שתה רובו יצא, וצריך לשתות הרביעית בבת אחת, ולא יפסיק לשתות בסירוגין. ויש להזהיר במיוחד את הנשים על כך. ולשיטת החזו"א שיעור רביעית כ- 150 גרם.
- ה. יזהר שלא יפסוק או ישהה בשתייתו כשיעור שתיית רביעית. ואם שהה, צריך לחזור ולשתות בהסיבה.
- ו. יש להזהר שלא לקדש על מיץ ענבים פשוט, דאינו מתאים לברכת בורא פרי הגפן, עקב מהילתו במים. (וכל שכן משקה קל בטעם ענבים, שאינו מתאים כלל לקידוש לכולי עלמא). ולכן צריך לקדש רק על מיץ ענבים עם הכיתוב "100% מיץ ענבים". ויש להיזהר לא להשתמש במוצר שהכיתוב בו '100% טבעי' כי כיתוב זה אינו שולל את מהילתו במים, כי גם מים זה 'טבעי'.
- ז. כל מי שחייב בהסבה, אם אכל או שתה בלי הסבה, לא יצא, וצריך לחזור לאכול ולשתות עוד הפעם.
- ח. יש להזהיר הנשים שישמעו ההגדה. וכל אחד יבאר לנשים בלשון שהן מבינות עניין יציאת מצרים וכו'.
- ט. באכילת המצה, יש נוהגין שבוצע מהשלמה ומהפרוסה מכל אחד כזית, ומצריכים לאכול שני כזיתים.

כ"ה דעת מרן, וכן נוהגים הספרדים והאשכנזים. ובדיעבד אם אכל כזית אחד, יצא. וכן יש מצריכין לאפיקומן, לאכול כשני זיתים. והנוהגים כדעת מהרי"ן, די בכזית אחד הן לברכה והן לאפיקומן. וכן המנהג ברוב יהדות תימן, שבעל הבית מברך המוציא, ומחלק לכל אחד כזית, ואחר שיש לכל אחד כזית לפניו, מברך על אכילת מצה, וכמבואר בתכלאל עץ חיים.

י. שיעור הכזית יש אומרים שהוא כחצי ביצה, ויש אומרים כשליש ביצה בקירוב. על כן יצא ידי הכל וישער הכזית כחצי ביצה.

יא. שיעור הביצה במשקל - כתבו חכמי הספרדים שהוא משקל ח"י דרהם (ומשקל הדרהם, כתב הגר"ח נאה שהוא 3.2 גרם, ומרן הגר"ע יוסף כתב כמותו, ואחר כך חזר בו ממשקל זה והעלה שהמשקל הנכון הוא 3 גרם בדיוק). ויוצא ששיעור הביצה משקל 54 גרם. וחצי ביצה 9 דרהם שהוא 27 גרם - ולהסוברים שהוא שליש ביצה (רמב"ם) השיעור 18 גרם - ועפי"ז יוצא כי הרביעית שהיא ביצה ומחצה כ"ז דרהם ששיעורו בגרמים 81 גרם (ולא הגר"ח נאה 86 גרם) כמ"ש לעיל בסעיף ד'. אך שיטת הנו"ב והחת"ס והחזו"א ועוד אחרונים שהביצים נקטנו ממה שהיה בזמן חז"ל וע"כ הכפילו את השיעורים. ויוצא ששיעור ביצה כ-100 גרם והרביעית שהיא ביצה ומחצה שיעורה בגרמים כ-150 גרם. ולפי"ז הכזית שהיא כחצי ביצה יעלה לכ-50 גרם.

יב. אך חכמי אשכנז אינם מודדים את הכזית מצה במשקל אלא בנפח, ויש בנמצא כוס שיש בו מידות הנפח ונקרא "כוס של ברכה" שבו מסומנים שיעורי הכזית הן לפי שיעור חזו"א והן לפי הג"ר חיים נאה. ובמדידת הנפח של חצי ביצה ב'כוס של ברכה' יצא המשקל לדעת החזו"א - כ-15 גרם. שלפי שיטתו מודדים נפח החצי ביצה או הביצה בלי הקליפות. ולדעת המשנה ברורה שמודדים עם הקליפות, יצא המשקל כ-20 גרם. ולפי זה נמצא שהחזו"א שמחמיר, שיעור הכזית פחות בהרבה מהשיטה של חכמי הספרדים והגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל והגרי"ש אלישיב זצ"ל והגר"נ קרליץ וכן הובא בקונטרס השיעורים להגר"י קנייבסקי זצ"ל.

יג. מנהג בני תימן, לא שיערו במשקל אלא באומד והיו לוקחין כזית פחות מחצי ביצה ויש שלקחו חצי מצה של מכונה - (במצה של מכונה יש ב-30 גרם), ובודאי שסברו שלא מודדים במשקל אלא בנפח.

יד. לסיכום: לספרדים-שיעור הכזית - כ-29-27 גרם. לאשכנזים - לשיטת החזו"א בחישוב לפי נפח 16-15 גרם. לאשכנזים לשיטת המשנה ברורה בחישוב לפי נפח כ-20 גרם. לתימנים - 13 - 15 גרם.

טו. זקן או חולה יכול לסמוך על הרמב"ם בשעת הדחק לשער את הכזית כשליש ביצה שהוא ששה דרהם - שהוא 18-19 גרם להסוברים שזה במשקל, או כעשרה גרם או פחות מזה להסוברים שהמדה בנפח.

טז. לא ישהה באכילתו יותר מכדי אכילת פרס, שהוא שיעור 4 דקות.

יז. יש להדר לקנות למצת מצווה - מצה שמורה משעת קצירה, שכך היו מדקדקין בתימן דור אחר דור משעת קצירה, ובפרט שהיום מצוי מצה שמורה משעת קצירה ובנקל יכול אדם לקנות לליל הסדר לכל בני הבית ואם יוכל יהדר אחר מצה עבודת יד ואל יחוס על הוצאות, כי מזונותיו קצובין לו, חוץ מהוצאות שבת ויו"ט וכו'.

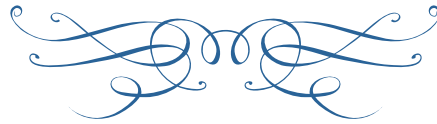
י"ח. יזהרו לאכול את האפיקומן בסוף הסעודה (כי יש טועים שאוכלים את האפיקומן אחרי הסדר) ולהקפיד לאכול לפני חצות הלילה שהוא השנה תשפ"ו - בשעה 24:44 לפי שעון קיץ.

י"ט. יש שטועים ומקדשין ביום טוב בבוקר בנוסח הקידוש של הלילה. ויש להודיעם שאסור לברך ברכה לבטלה, וקידוש היום הוא רק בורא פרי הגפן כבכל שבת ולא יותר.

כ. ברכת האילנות, יש שנוהגים לברכה בחול המועד ברוב עם, כמבואר בהלכה, והזריזין מקדימין מתחילת חודש ניסן.

לתשומת לב! במוצאי החג יש להזהר מלקנות פיתות ומוצרי חמץ שנעשו בשביעי של פסח, כי הם אסורים בהנאה.

המקום ב"ה יזכנו למועדים ולרגלים אחרים אכ"ר.

דרשת
שבת
הגדול
הדרשה המרכזית

המרא דאתרא
הגאון רבי יחיאל בסיס שליט"א

במוצש"ק פרשת 'צו'
ז' בניסן התשפ"ו (28.03.26) 21:00
בביהכנ"ס 'נחלת ישורון'
רח' הנביאים 12 ראש העין

מכירת חמץ תתקיים אי"ה לאחר השיעור
פסח כשר ושמח